

*pitkäaikaisasunnottomuuden
vähentämishjelma 2008-2011*

16.10.2009, LAAJENNETTU TYÖRYHMÄ 1 TYÖKOKOUS

Sosiaali- ja terveystoimen yhteistyö matalankynnyksen päihde- ja mielenterveystyössä muistio 16.10.2009

Valtakunnallinen asunnottomuusseminaari 2009

Puheenjohtaja: Marjatta Parviainen, Johtava sosiaalityöntekijä, Vantaan kaupunki
Sihteerit: Annika Parviainen, Minna Liimatainen

1. Alustuksena Pääkaupunkiseudun vastaanottoyksiköiden asunnottomien sosiaalinen tilanne ja terveydentila -selvitys sekä kokemuksia Hietaniemenkadun palvelukeskuksen ensimmäisistä kuukausista. Alustajina olivat selvityksen tekijät sosiaalityöntekijä Elisabet Erkkilä ja LL Agnes Stenius -Ayoade, Hietaniemenkadun palvelukeskuksesta.

Työryhmässä oltiin kiinnostuneita siitä, onko tutkimuksessa käytetty vertailukohteena valtaväestöä. Vastauksena tähän saatiin, että sitä ei ole käytetty, koska valtaväestön käyntien syitä ei tilastoida. Selvitys ei anna välttämättä todellista kuvaa vastaanottoyksiköiden asunnottomien sosiaalisesta tilanteesta ja terveydentilasta. Asunnottomien todellinen terveydellinen tilanne ei välttämättä näy selvityksessä, koska tutkimus perustuu asiakastietojärjestelmiin kirjattuihin tietoihin.

2. Keskustelua sosiaali- ja terveystoimen yhteistyöstä ja sen puutteista.

Työryhmässä nähtiin, että syinä yhteistyön puuttumiseen on se, että sosiaali- ja terveystoimen työntekijät eivät tunne toistensa työtä ja "hoidetaan vain omaa tonttia". Yhteisen asiakastietokannan puuttuminen hankaloittaa myös yhteistyötä. Keskustelua herätti myös sosiaali- ja terveystoimen tavoitteet; ovatko ne samoja. Todettiin myös, että pienissä kaupungeissa on verkostoituminen helpompaa kuin isoissa kaupungeissa esimerkiksi Helsingissä.

Ongelmaa yhteistyöhön lisää myös se, että työntekijöiden vaihtuvuus on suuri, ei tiedetä keneen ottaa yhteyttä. Tästä nousi esille vielä se, että yhteistyötä ja sen toimivuutta ei pidä ajatella ainoastaan sosiaalityöntekijä – lääkäri asettelulla vaan laajemmin niin, että koko sosiaalialan, mukaan lukien järjestöt, vertaistukiryhmät ym. kolmannen sektorin työntekijät ja terveyshuollon työntekijät tekisivät yhteistyötä. Yhteistyön parantamiseksi esitettiin idea tukihenkilöstä, joka saattaisi asiakasta hänen tarvitsemiinsa palveluihin. Moni osanottaja oli kuitenkin sitä mieltä, että ongelma pitäisi ratkaista mieluummin siten, että sosiaalityöntekijöille ja lääkäreille varattaisiin lisää aikaa yhtä asiakasta kohden.

3 Asunottomalle annettava apu

Työryhmässä pohdittiin mitä tehdään tilanteessa jossa asunnoton ei halua mitään palveluita tai tukea. Tilanne on vaikea ja ratkaisua on hankala löytää. Jokaisen asiakkaan kohdalla on tehtävä yksilöllinen ratkaisu siitä, mikä hänen kohdalla olisi parasta. Jossain tapauksissa on harkittava täyttyvätkö pakkohoidon kriteerit, vaikkakin näin harvemmin käy.

Asiakkaan motivointi on tärkeää, että hän suostuisi ottamaan vastaan tarvitsemiaan palveluita. Asiakkaalla tulee olla oma halu avun vastaanottamiseen.

Esille nousi myös Mieli 2009 -hanke. Kysyttiin, että onko hankeen pohjalta jo syntynyt käytäntöjä jossain paikassa. Vantaalla ollaan tietoisia hankkeesta ja asiaan liittyvää organisaatiomuutosta ollaan kehittämässä.

Esimerkkinä asunottomuuden ja häätöjen ennaltaehkäisyssä mainittiin matalankynnyksen neuvontapisteet, joissa voidaan antaa neuvontaa sosiaali- ja terveyspalveluista. Lisäksi puhuttiin sosiaaliohjauksen ja palveluohjauksen tärkeydestä.

Lopuksi todettiin se, että sosiaaliohjausta tulee olla asiakkaille tarjolla. Määrärahat kuitenkin vähenevät kunnissa kokoajan ja näin ollen vapaaehtoistyöntekijöiden tarve kasvaa. Yhteistyön kehittämistä siis tarvitaan, mutta tarvitsemme **konkreettisia esimerkkejä** siitä miten se käytännössä saadaan toimimaan.

4. Lopuksi

Puheenjohtaja toivoi yhteydenottoja kehittäjätyöryhmälle hyvistä käytännöistä tai ideoista, jolla sosiaali- ja terveydenhuollon matalankynnyksen yhteistyötä päihde- ja mielenterveystyössä kyetään parantamaan.

SEURAAVA KOKOUS:

1.12.2009 KLO 12-15 OLARINLUOMAN VASTAANOTTOKOTI, ESPOO

OSOITE: Luomanportti 9 puh: 09 816 42 490, Yhteyshenkilö Johtaja Erkki Tapanainen